

Allergisk kontakteksem udløst af curcuminholdig klorhexidinsprit

Habib Ghasemi¹, Kaspar Saxtrup¹, Ala Aldeen Mohammad R. Al-Khafagi¹, Bjørn Thorup¹ & Mette Sommerlund²

KASUISTIK

1) Center for Planlagt Kirurgi, Regionshospitalet Silkeborg
2) Hud- og Kønssygdomme, Aarhus Universitetshospital

Ugeskr Læger
2018;180:V06180419

Klorhexidinsprit til desinfektion af et operationsfelt er ofte tilsat curcumin, som er et plantederiveret gulligt farvestof. Curcumin er en bestanddel, som findes i krydderiet gurkemeje. Det kendes også som additiv E100 og benyttes som et farvet tilsætningsstof til fødevarer såsom sennep, margarine, smør, pasta, ost, slik og gule drikkevarer [1]. Curcumin er et diarylheptanoid, en naturligt forekommende fenol i planter, som de fleste har været eksponeret for og tåler. Curcumin indgår også i naturmedicin, cremer og andre helseprodukter [2].

Formålet med tilsætning af curcumin i operations-sprit er at synliggøre det desinficerede område og derved sikre, at desinficeringen er foretaget tilstrækkeligt. Allergisk kontakteksem over for curcumin er yderst sjældent, og der har kun været rapporteret om sporadiske tilfælde verden over. I denne kasuistik rapporterer vi om et tilfælde af allergisk kontakteksem efter desinficering med curcumintilsat klorhexidindigluconat 0,5% i 80 v/v% ethanol forud for en knæoperation.

SYGEHISTORIE

En 59-årig patient uden tidligere kendte allergier eller hudlidelse udviklede ni dage efter en venstresidig knæalloplastik et lokaliseret kløende udslæt på de desinficerede hudområder på venstre knæ og ryg. Forud for operationsstart var der rutinemæssigt givet 125 mg methylprednisolon intravenøst.

Objektivt sås et makulopapuløst udslæt iblandet vesikler, pustler og små krustøse forandringer med tyde-

lig afgrænsning på området for operationsafdækningen (**Figur 1**). På lænden sås et cirkulært erytem på stedet for desinfektionen forud for rygmarvsbedøvelsen.

Ved et dermatologisk tilsyn blev der taget en 4-mm stansebiopsi fra den afficerede hud på venstre underben. En histologisk undersøgelse viste spongios dermatitis og inflammation med eosinofili, hvilket er foreneligt med allergisk kontaktdermatitis. Der blev påbegyndt daglig topikal steroidbehandling med clobetasolpropionatcreme på de afficerede hudområder, og en måned efter var der tydelig regression af udslættet.

Efter at eksemet var ophelet, blev der foretaget en allergologisk udredning med lappetest med europæisk standardserie suppleret med yderligere allergener, i alt 48 allergener, curcuminholdig klorhexidinsprit, der var anvendt ved operationen, og klorhexidindigluconat 0,1%. Lappetesten med standardserie og klorhexidindigluconat var negativ. Der var +2-reaktion ved aflæsning på både dag tre og dag syv over for det curcuminholdige klorhexidinsprit. Det var ikke muligt at teste med curcumin som enkeltallergen. Diagnosen blev allergisk kontakteksem udløst af curcuminholdig klorhexidin. Patienten havde tidligere samme år fået foretaget desinfektion med gul klorhexidin forud for et mindre, operativt indgreb. Der var ikke hudreaktion ved den primære eksponering. Den lidt forsinkede hudreaktion kan evt. skyldes, at der forud for operationen blev behandlet med intravenøst givet methylprednisolon, alternativt at det var den primære sensibilisering.

FIGUR 1

A. Svært kontakteksem med afgrænsning på stedet for operationsafdækningen og begyndende spredning uden for afdækningen.
B. Et makulopapuløst udslæt med vesikopustler og crustae.

DISKUSSION

Allergisk kontakteksem udløst af curcumin i forbindelse med lokal desinfektion før operationer forekommer ekstremt sjældent. De første og eneste rapporterede tilfælde i Danmark er fra 2004, hvor en mand og en kvinde fik konstateret tilstanden [1]. Tilfælde af curcumininducerede kontakteksemer er også beskrevet i kasuistiske tilfælde sporadiske steder i verden [2-4]. I England har der været flere rapporterede tilfælde af kontakteksem ved brug af cremer, som indeholdt curcumin [5].

Ved type 4-allergier opstår udslæt og symptomer timer til dage efter eksponering for et allergen. Den allergiske reaktion skyldes en sensibilisering af T-lymfocytter, der ved hjælp af signalstoffer starter en immunologisk reaktion.

Med denne kasuistik vil vi gøre opmærksom på, at kontakteksem over for curcumin forekommer, om end meget sjældent. Det er vigtigt for kirurger at kende til det kliniske billede ved allergiske udslæt, så disse tilstande kan skelnes fra infektioner, som er en frygtet komplikation især i forbindelse med alloplastikkirurgi.

SUMMARY

Habib Ghasemi, Kaspar Saxtrup, Ala Aldeen Mohammad R. Al-Khafagi, Bjørn Thorup & Mette Sommerlund:

Allergic contact dermatitis caused by curcumin-containing chlorhexidine

Ugeskr Læger 2018;180:V06180419

Contact dermatitis in connection with skin disinfection with yellow-coloured curcumin containing chlorhexidine solution prior to surgery is very rare. However, this case report presents a 59-year-old patient, who developed pruritic erythematous papules, patches and vesicles over the areas, where curcumin-containing disinfectant was applied. The diagnosis was made by allergic patch test, and the patient was treated with a topical steroid.

KORRESPONDANCE: *Habib Ghasemi*. E-mail: habib@dadlnet.dk

ANTAGET: 14. august 2018

PUBLICERET PÅ UGESKRIFTET.DK: 15. oktober 2018

INTERESSEKONFLIKTER: ingen. Forfatternes ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

TAKSIGELSER: *Tanja Hübertz Horsager* takkes for korrektur og forslag til forbedringer.

LITTERATUR

1. Fischer LA, Agner T. Curcumin allergy in relation to yellow chlorhexidine solution used for skin disinfection prior to surgery. *Contact Dermatitis* 2004;51:39-40.
2. Lopez-Villafuerte L, Clores KH. Contact dermatitis caused by turmeric in a massage oil. *Contact Dermatitis* 2016;75:52-3.
3. Kiec-Swierczynska M, Krecisz B. Occupational allergic contact dermatitis due to curcumin food colour in a pasta factory worker. *Contact Dermatitis* 1998;39:30-1.
4. Goh CL, Ng SK. Allergic contact dermatitis to curcuma longa (turmeric). *Contact Dermatitis* 1987;17:186-7.
5. Lamb SR, Wilkinson SM. Contact allergy to tetrahydrocurcumin. *Contact Dermatitis* 2003;48:227.